Naturmangfoldrapport

Stokmarknes miljøhavn

Supplerende undersøkelser av fugl til konsekvensutredning ved arealutvidelse

Oppdragsgiver:
HRP AS

Dato:
18.06.2025

Versjon:
01

Kortnavn:	Stokmarknes miljøhavn, fugleundersøkelse
Tema:	Supplerende grunnlag om fugleliv til konsekvensutredning i forbindelse med utvidelse av Stokmarknes Miljøhavn.
Oppdragsgiver:	HRP AS
Kontakt hos oppdragsgiver:	Ane Marie Rydland (HRP AS) Hanne Tveter Åmdal (HRP AS)
Utarbeidet av:	Thor Inge Vollan (Abiona AS)
Faglig gjennomgang:	Ann-Elin Synnes (Ph.D. i eget foretak)
Planområdets lokalisering:	Hadsel kommune, Gnr./bnr. 62/441

Figur 1 – Planområdets beliggenhet i Hadsel kommune

Innledning

Biolog fra rådgiverfirmaet Abiona AS har på oppdrag fra HRP AS og Stokmarknes kommune gjort en supplerende feltundersøkelse for å oppdatere kunnskapsgrunnlaget på temaet fugleliv i forbindelse med endring og utvidelse av områdeplanen for Stokmarknes Miljøhavn (heretter kalt miljøhavna).

Behovet for en ny, supplerende undersøkelse er begrunnet i planprogrammet under punkt 5.2.1.1 (s. 28) og med bakgrunn i Statsforvalteren i Nordlands innspill i høringen, hvor det kommenteres: «*...Det vil likevel være av interesse å innhente kunnskap om fuglers bruk av området i dag*».

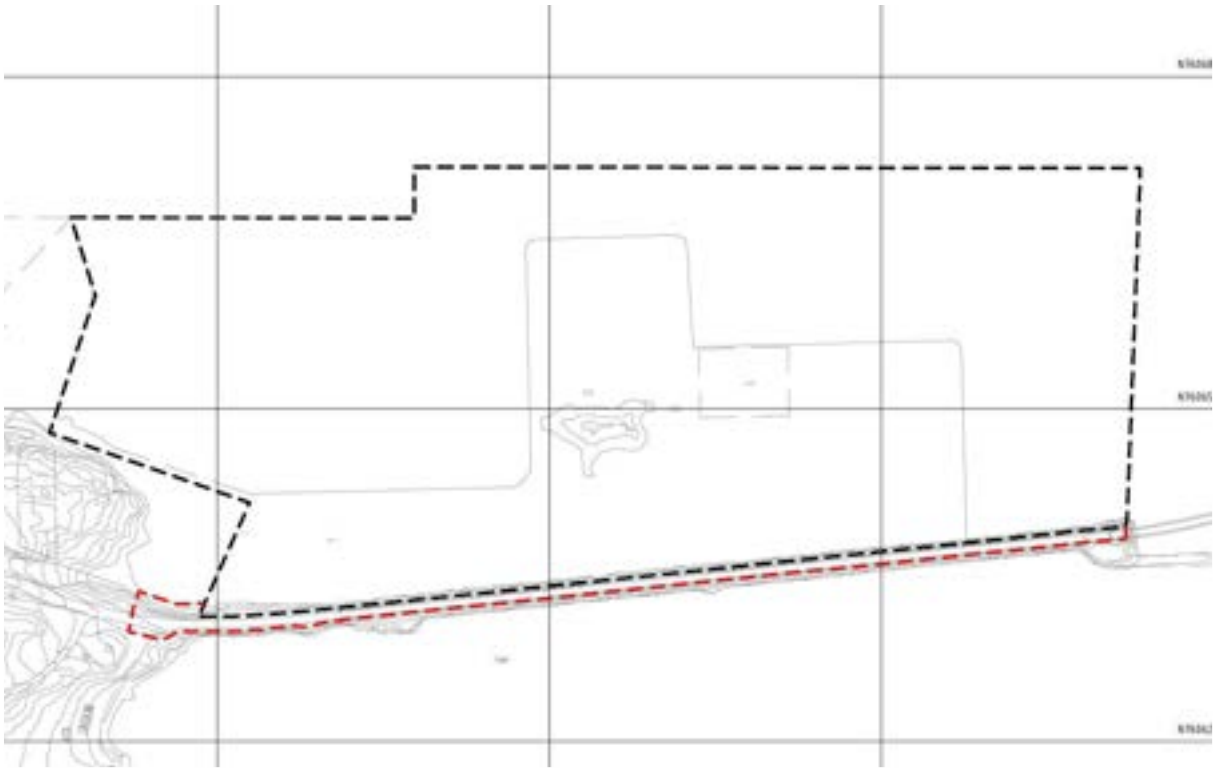
I denne rapporten presenteres et supplement til allerede utførte fuglestudier i området på samme plan (dvs. «*Vedlegg 11 til områdereguleringsplan BØ38 Stokmarknes miljøhavn i Hadsel kommune*», «*PLANPROGRAM Områderegulering Stokmarknes Miljøhavn Hadsel kommune*» og «*Stokmarknes miljøhavn i Hadsel kommune – ny vurdering av effekter på fugl ved planlagt utfylling*»). Funn fra disse omfattende undersøkelsene vil ikke bli gjentatt i denne supplerende rapporten, da de er godt utredet og kommentert i tidligere faser.

Bakgrunn

Fra planprogrammet: «*Hovedhensikten med planarbeidet er å gjøre eksisterende plan for Stokmarknes Miljøhavn mer fleksibel og lite begrensende, slik at det er enklere for kommunen å styre utviklingen slik de ønsker. Det er derfor ønskelig å gjennomføre følgende enderinger:*

- *Kommunalteknisk område reduseres, og flyttes til det arealet som faktisk er benyttet.*
- *Alt areal omreguleres til «Lager, industri og annen næring».*
- *Veiareal som ikke allerede er opparbeidet, tas ut av plankart.*
- *Havneområdet (SHA) justeres til å omfatte det brosteinlagte arealet til Hadsel havn.*

I tillegg er det ønskelig å legge til rette for en utvidelse av næringsområdet, for å få mer areal til ønsket næringsetablering. Det foreslås derfor å legge til rette for en ytterligere utfylling i sjø på ca. 88 000 m2.»

Figur 2 - Varslet plangrense, med utvidet plangrense markert i rødt. (Kilde: Planprogrammet)

Ny fuglekartlegging

For å oppdatere kunnskapsgrunnlaget er det utført en kartlegging for å vurdere fuglers bruk av det nyplanerte området i miljøhavna, samt i tilgrensende områder som allerede er tatt i bruk. Området ble besøkt på ulike tider av døgnet, totalt fire ganger på tre dager. Forholdene var gode for å observere fuglelivet disse dagene, med klart oppholdsvær og lite vind. Undersøkelsen ble utført i pinsen 2025 (8.-10. juni 2025), for å benytte dager med lite aktivitet i området. Det var også en passende periode med tanke på sjøfuglenes hekkesesong, da flere fiskemåker ble funnet i reder noen hundre meter utenfor planområdet. Det understrekes at det ikke er gjort en langtidsovervåkning av fuglene i området og resultatene som presenteres vil i hovedsak være basert på et øyeblikksbilde fra et kortvarig besøk under sommermånedene i juni, og det er derfor knyttet noe usikkerhet til hvordan området benyttes av fugl under de andre årstidene.

Figur 3 - Dagens situasjon med utfylling i sjø og planering i planområdet (Kilde: Stokmarknes Miljøhavn nettside)

Nye observasjoner

Hekkelokaliteter

Det ble ikke observert noen lokaliteter/områder med hekkeaktivitet i det nye, utvidede planområdet. Egnetheten for hekking (da med tanke på reirplassering og oppfostring av unger) var svært lav, da omtrent hele arealet er under utfylling og planering med tunge anleggsmaskiner. Utenfor planområdet ble seks aktive reirlokaliteter for fiskemåke observert i fyllingen opp mot fylkesvegen, som vist i Figur 7. Det ble lett spesielt etter mulig reir og gruntområder som egner seg for fødesøk for makrellterne (*Sterna hirundo*) og rødnebbterne (*Sterna paradisaea*), men det nærmeste aktuelle hekkeområde for

disse artene er nå Sandøya, som ligger noen hundre meter øst for utfyllingsområdet. Det ble kun observert en voksen makrellterne, flygende fra Sandøya bort fra miljøhavna.

Figur 4 - Fiskemåker ligger på reder i fyllingen opp mot fylkesvegen, reiret vist i rød sirkel (foto: Thor Inge Vollan).

Andre observasjoner

Gråmåke (*Larus argentatus*), fiskemåke (*Larus canus*) og svartbak (*Larus marinus*) ble observert både i næringssøk, hvilende og overflygende i planområdet. Svartbaken kan bruke det planerte området til å innta innholdet i kråkeboller som hentes fra sjøen, og

deretter knuses og spises på land. Andre mindre fuglearter kan også spise rester i de knuste kråkebollene de kommer over (Figur 5).

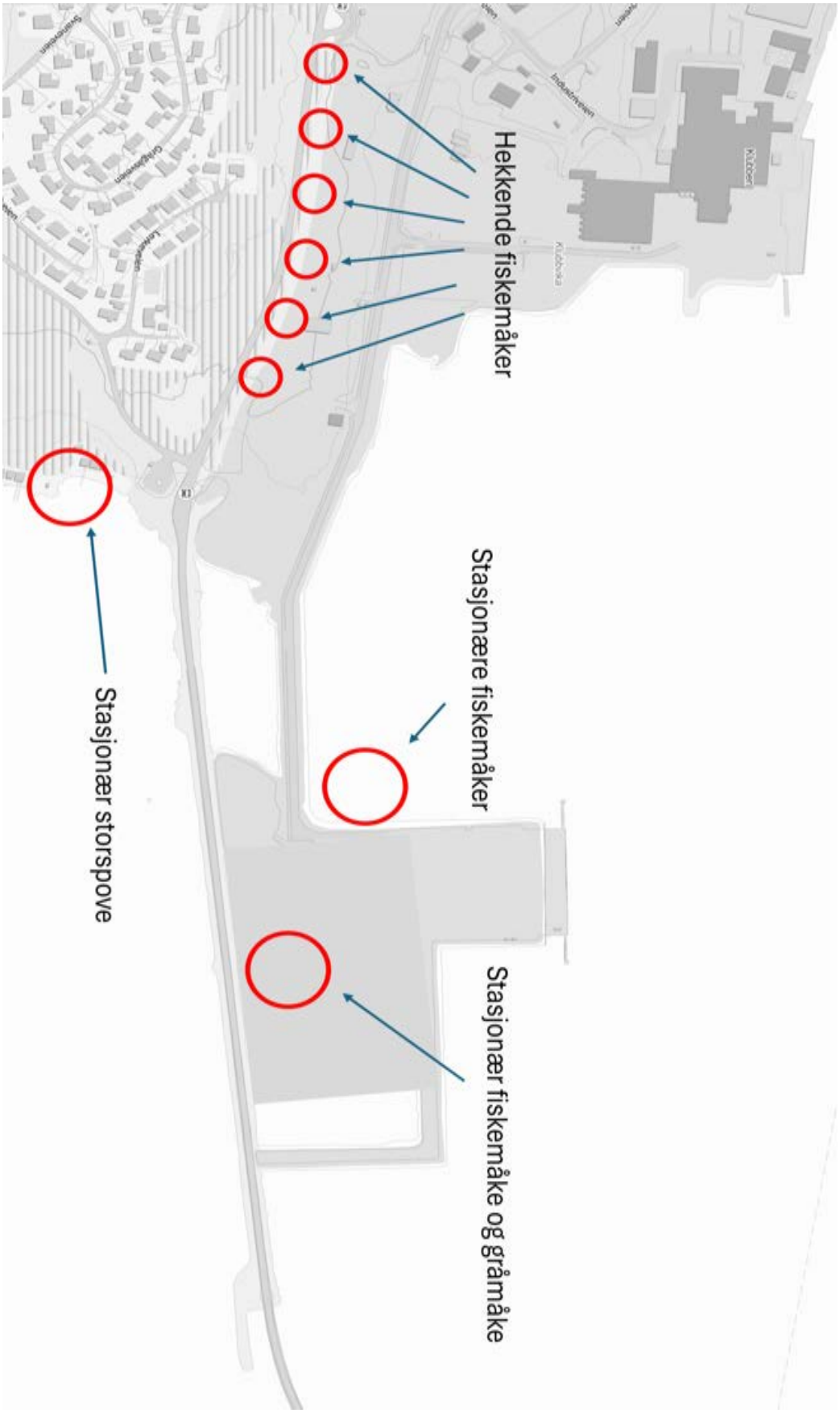
Figur 5 - Gråmåke og fiskemåke spiser på rester av kråkeboller (Foto: Thor Inge Vollan).

Figur 6 - En ung og en voksen fiskemåke benytter det planerte området til hvile (foto: Thor Inge Vollan).

Rødlistekategori

Flere av artene som ble observert i og rundt tiltaksområdet er i dag fugler som er vurdert som rødlistet i Norsk rødliste for arter 2021. Fiskemåke, som ble observert hekkende utenfor planområdet, er vurdert som sårbar (VU). Tilgjengelige overvåkingsdata av fiskemåke for kysten fra Nordland til Finnmark tyder ikke på noen vesentlige endringer samlet sett i dette området, men estimatene er forbundet med en viss usikkerhet (Stokke et al., 2021). Makrellterne (EN), og gråmåke (VU), er også vurdert som rødlistede arter. For makrellterne finnes foreligger det i dag ingen overvåkningsdata fra bestandssituasjonen i Nord, men generelt sett er de største påvirkningene knyttet til sviktende næringstilgang i hekketiden, egg- og ungepredasjon fra mink, forstyrrelser av mennesker ved hekkeplassen, og gjengroing av hekkeplasser aktuelle negative faktorer (Byrkjeland 2015). Ettersom makrellternene klarer seg bedre i våre naboland er det trolig lokale forhold hos oss som forårsaker den observerte bestandsnedgangen framfor f.eks. forhold under trekk og overvintring (Stokke et al., 2021). Gråmåkebestanden har også vært betydelig redusert de siste årene og arten er vurdert til sårbar (VU) i Norsk rødliste (Stokke et al., 2021).

Figur 7 - Oversikt over fugleobservasjoner på fire ulike tider over tre døgn.

Konsekvensvurderinger av utvidelse av planavgrensningen

Det er i planprogrammet beskrevet et behov for en forenklet konsekvensvurdering av den nye planavgrensningen. Basert på feltundersøkelsene og observasjoner av fugleforekomster og deres bruk av området, kan konsekvensen beskrives slik:

Verdier:

- Planområdet som nå er utvidet består for det meste av arealer uten verdi for fugler, i motsetning til nærliggende, mer naturnære områder som Sandøya og de andre ubebygde kystområdene i nærheten.
- Storskjæret hadde en liten, hekkende bestand av terner. Denne er ikke å finne igjen i umiddelbar nærhet til planområdet, men holmer og skjær i nærheten kan fungere som hekkeområder.
- De menneskeskapte flatene og kaifrontene kan til en viss grad egne seg til hvile og næringssøk for måkearter og andre sjøfugler, men vil ikke ha den nødvendige avstanden til forstyrrende menneskelig aktivitet som foregår på området, og fuglene vil sannsynligvis finne seg andre bedre egnede områder for hekking.
- Takarealer og uforstyrrede steinskråninger kan ha en verdi som plassering for reir.
- Matavfall som stammer fra fiskeoppdrett eller åpne avfallsbeholdere kan tiltrekke seg fugl, spesielt måker og kråkefugl, som igjen kan gi området en noe økt verdi for næringssøk.

Påvirkning:

- Området er allerede sterkt preget av menneskelig aktivitet, og har lite naturpreg igjen.
- Gjenfylling av gruntområdene kan føre til at det blir mindre areal tilgjengelig for fugler som søker føde på slike grunne områder.
- Økning av støy, lys og bevegelse på næringsarealet kan påvirke fuglene i nærheten i noe negativ grad, men denne typen påvirkning er allerede tilstede i høy grad.

Konsekvens:

- Utvidelsen av planområdet kan gi noe større forstyrrelse for fuglelivet på Sandøya, men en avstand på 100-150 m i et allerede forstyrret område med brua mellom gjør at det er begrenset hvor mye effekt dette vil ha.
- Området med tak og åpne områder vil fremdeles kunne inneha en verdi som hvile- og næringssøksområde på lik linje med dagens situasjon.
- Økt ferdsel og trafikk i tilførselsveiene vil kunne føre til en noe redusert verdi som habitat og reirområde for fiskemåkene som hekker her i dag, og en negativ

konsekvens vil kunne være lavere antall par som hekker her, samt en lavere overlevelsesrate for ungene.

- Gjenfylling av områdene vil kunne føre til redusert areal for føde som vil kunne ha en negativ konsekvens for fugler som hekker i nærheten ettersom dette vil gi noe redusert tilgang på mat både for voksen fugl men også for ungene.

Referanser

Byrkjeland, S. (2015). Hekkande sjøfugl i Hordaland 2014. Forvaltingsplan for 69 sjøfuglreservat, samt oppdatert bestandsoverslag for dei ulike sjøfuglartane i fylket. Fylkesmannen i Hordaland, MVA-rapport 3/2015: 268 s + vedlegg.

Stokke BG, Dale S, Jacobsen K-O, Lislevand T, Solvang R og Strøm H (24.11.2021). Fugler: Vurdering av fiskemåke *Larus canus* for Norge. Rødlista for arter 2021. Artsdatabanken. https://lister.artsdatabanken.no/rodlisteforarter/2021/27536. Nedlastet 02.07.2025

Stokke BG, Dale S, Jacobsen K-O, Lislevand T, Solvang R og Strøm H (24.11.2021). Fugler: Vurdering av makrellterne *Sterna hirundo* for Norge. Rødlista for arter 2021. Artsdatabanken. https://lister.artsdatabanken.no/rodlisteforarter/2021/31752. Nedlastet 02.07.2025

Stokke BG, Dale S, Jacobsen K-O, Lislevand T, Solvang R og Strøm H (24.11.2021). Fugler: Vurdering av gråmåke *Larus argentatus* for Norge. Rødlista for arter 2021. Artsdatabanken. https://lister.artsdatabanken.no/rodlisteforarter/2021/27696. Nedlastet 02.07.2025

Kristiansand, 18.06.2025

Senior miljørådgiver, Abiona AS